عنوان مقاله:
تجارت بدافزارها از منظر فقه امامی

محل انتشار:
پژوهه های فقهی تا اجتهاد, دوره 5, شماره 10 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:
فاطمه رضائی - *Ferdowsi University of Mashhad, Iran*

حمید رضا کامل نواب - *استاد سطوح عالی حوزه علمیه خراسان و دانشجوی دکتری دانشکده الهیات دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران*

خلاصه مقاله:
واژه بدافزار به مجموعه کدها و برنامه های مخربی اطلاق می شود که توسط طراحان آنها به منظور ایجاد آلودگی، جاسوسی، سرقت یا تخریب اطلاعات دیگر برنامه ها یا سیستم های رایانه ای تولید می شود. ماهیت خرابکارانه بدافزار ها رویکردی سلبی را در اذهان ایجاد می کند، اما با توجه به تنوع کاربری، حکم فقهی تجارت آنها در شرایط متفاوت متغیر است. در یک نگاه واقع گرایانه و با عنایت به روایات موجود در مساله «بیع سلاح»، فروش بدافزار به شیعیان و غیر شیعیان، قابل ارزیابی است. فروش این برنامه ها به غیر شیعیان، به عنوان یکی از تسلیحات جنگ سایبری قابل ارزیابی است و حتی در این میان، می توان بین اهل کتاب و مسلمانان غیر شیعه و حتی غیر مسلمانانی که اهل کتاب نیستند، قائل به تفصیل در حکم شد. در خصوص فروش بدافزار به شیعیان، با عنایت به جهت و انگیزه طرفین، فروض مختلفی متصور است، به گونه ای که هرگاه جهت فروش، میان طرفین، بر امری حلال تعلق گیرد، مباح و حتی در شرایطی با استناد به پاره ای قواعد، واجب کفایی است. اما چنانچه جهت حرام بدافزار مد نظر باشد، حکم مساله، حرمت است. البته در صورتی که فروشنده صرفا از استفاده حرام خریدار اطلاع دارد، ولی قصد استفاده حرام ندارد، حکم به آن وضوح نیست. حکم وضعی آن نیز در موارد جواز تکلیفی و حرمت، صحت است و از این جهت تفاوتی وجود ندارد.

کلمات کلیدی:
مکاسب محرمه, بدافزار, جنگ سایبری, پدافند غیرعامل